

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אדם ורפואה- חלק א' ; 96119 -

תאריך עדכון אחרון 17-09-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' דרורית עטיאס ודר' מיכי פיליפס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: droritas@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בימי רביעי, בתאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר דרורית שליפשטיין- אטיאס
ד"ר חנה הרשקו
גב אורנה קול גוטמן
ד"ר עדי פינקלשטיין
ד"ר אורן כהן
ד"ר תקוה ארמון
מר ישראל לקס
ד"ר רחל מרנס
גב מלכה סלע
ד"ר בטינה בירמנס
ד"ר אוהד אבני
ד"ר אהוד לבל
גב מוריה שמידע
ד"ר שאול חנן
ד"ר הילה אלינב
ד"ר בן קורן
גב נעמי ויזר פולק
גב רבקה הראל
פרופ מיכאל מאיר
ד"ר ברכה מזל
ד"ר טלי סחר
ד"ר אורלי יציב
ד"ר דיאנה פלשר
מר אסף גפן
ד"ר שרית שחרור קרני
ד"ר אייל מזרחי
ד"ר אייל נדיר
ד"ר אלכס גיזונטרמן

תאור כללי של הקורס:

החברה מדעי מתחומי נושאים המשלב אקדמי תחום הוא, (ורפואה אדם) *Medical Humanities* והרוח, מתוך כוונה להדגיש את ההיבטים האנושיים של עבודתו של הרופא. ההתפתחויות המדעיות והטכנולוגיות מרחיקות הלכת המאפיינות את הרפואה המודרנית מבליטות את הצורך בתנועה אל עבר מדעי הרוח והחברה, כדי לקדם את האתגרים המתחדשים של: תקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית מול חולים ומשפחות החשופים לשפע של אינפורמציה ובחירה, רב תרבותיות, וערכים של איכות חיים, כבוד החולה, טיפול מקל סבל והיכולת לפתח חמלה.

התפתחות המדע ושפע האינפורמציה הרפואית גרמו לעיתים לרופא לאבד את "המגע האנושי" שהחולים צמאים לו. מהצד השני, רופאים סובלים משחיקה ומתסכול מתמשך, על רקע הגברת חלקם של תפקידים ביורוקרטים בעבודתם, המרוץ אחר ידע והתחרות בעולם האקדמי. חינוך רפואי- הומניסטי מייצר רופאים שיודעים להעריך היסטוריה, ספרות ואמנות ולפיכך גם סיפורי-חיים והבדלים בין אישיים ובין תרבותיים. הרופא שהוא תוצר של חינוך כזה ידע להכיר את מטופליו כאנשים, וידע להעניק טיפול אכפתי וחומל.

במסגרת התכנית נלמד מבואות לתקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית, רפואה בין-תרבותית, ופרופסיונליזם וכן נכיר מערכות בריאות שונות- רפואה ראשונית, רפואה צבאית ורפואה שלישונית. בסיומו של הקורס נדע להכיר את האדם שבחולה ואת האדם שבנו – הרופאים לעתיד.

להלן תכנית הלימודים לשנה א'.

קורס אדם ורפואה א'

כללי

1. הקורס מיועד לתלמידי שנה א' רפואה.
2. היקף הקורס: 4 נ"ז. 3. מבנה הקורס: הקורס ניתן במשולב באמצעי הוראה מגוונים, בהם מעט הרצאות פרונטליות, תרגולים בקבוצות קטנות וסיורים לימודיים בבתי חולים ומחוצה להם.
4. נושאי הקורס: בסמסטר א' תקשורת רופא - מטופל, וכשירות תרבותית. כל התרגילים יערכו בקבוצות קטנות בהדרכת שני מדריכים, בד"כ רופאים מדיסציפלינות שונות, וכן מדריכים ממקצועות נושקים לרפואה כמו עבודה סוציאלית, אנתרופולוגיה רפואית חוקרים, ועוד.
5. מרכזת: דר' דרורית עטיאס
6. קיימת חובת השתתפות בתרגולים ובביקורים במחלקות.
7. מטלות שנתיות- בסמסטר א': כתיבה רפלקטית, עבודת חקר בנושא כשירות תרבותית. בסמסטר ב': עבודת ליווי של מטופל כרוני, משוב על הסרטות של חולה מדומה.
8. ציון הקורס: שנתי. מתבסס על ציון ב 2 בחנים ברב תרבותיות ובאתיקה, ציון על משוב עצמי של הסרטת ראיון מול חולה מדומה, וציון על עבודת סכום של מפגשים עם מטופל כרוני/ליווי קשיש, או פרויקט "חברות".

מטרות הקורס:

מטרות התכנית

עם סיום הלימודים יוכל הסטודנט המסיים את לימודיו

1. להשתמש בידע ותפיסות הלקוחים ממדעי החברה, מדעי הרוח ומדעי ההתנהגות להתמודדות עם בעיות בריאות של חולים ובני משפחותיהם.
2. לנהל תקשורת יעילה עם חולים ובני משפחתם והמתבססת על עקרונות של תקשורת יעילה.
3. להתחשב בגורמים תרבותיים המשפיעים על החולה (competence Cultural).
4. לזהות ולנתח סוגיות אתיות בהקשר של טיפול רפואי.
5. להכיר ולהפנים התנהגות מקצועית (behaviour Professional), המצופה מרופא העוסק במקצוע הרפואה בישראל.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס הסטודנטים יוכלו לנהל ראיון רפואי ע"פ עקרונות מודל קלגרי קיימברידג' אותו למדו, יוכלו לראיין חולים בדגש על רקע והשפעות תרבותיות על מצבם הרפואי וכן לנתח סוגיות באתיקה רפואית ע"פ המודלים הנלמדים בקורס.

דרישות נוכחות (%) :

חובת נוכחות בתרגולים ובביקורים הקליניים

שיטת ההוראה בקורס: שיטות ההוראה:

1. הרצאות פרונטליות
2. תרגולים בקבוצות קטנות
3. ביקורים קליניים במחלקות
4. סיור לימודי
5. למידה עצמית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. נושאי הקורס בסמסטר א': בלוק I : תקשורת רופא - מטופל, בלוק II : אתיקה ופרופסיונליזם, בלוק III: כשירות תרבותיות

חומר חובה לקריאה:

the biopsychosocial model 25 years later. francescBorrell-Carrio.

Ann. Fam. Med 2004;576-582

patients' perspective of GP non-verbal communication . Ludmila Marcinowicz.

British journal of GP. Feb. 2010

The impact of patient centered care on outcome. Moira Stewart.

The journal of family practice Sep. 2000

פרק 5 מתוך ספרו של ד"ר בנימין מוזס- אדם חסר פנים, משבר הזהות של הרפואה המודרנית .

משונים, ג'. (1999). סוציולוגיה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 4 (תרבות) עמ' 58 - 85

נובל, א. (2007). תיווך לשוני ותרבותי של שירותים חברתיים: כשירות תרבותית בשירות הבריאות. הד האולפן החדש, 91, 18 - 28.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 40 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 50 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 10 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: